

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om pension för arbetstagare samt 17 § lagen om pension för företagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det till lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare fogas en bestämmelse om arbetspensionsförsäkringsbolagets och dess ombuds rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna till ett annat företag som hör till samma i lagen om försäkringsbolag avsedda försäkringsgrupp eller ekonomiska sammanslutning lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare. Dessut-

om kan arbetspensionsförsäkringsbolaget till det andra företag som nämns ovan lämna ut de uppgifter som behövs för kundservicen, skötseln av kundförhållandet och den övriga kundhanteringen.

De föreslagna lagarna föreslås träda i kraft vid samma tidpunkt som de föreslagna lagarna i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat och till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med dem.

MOTIVERING

1. Nuläge

Regeringens proposition med förslag till lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat och till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med dem (RP 165/2001) har avlåtits till riksdagen den 5 oktober 2001. I den föreslås en ändring av bland annat 18 kap. 6 b § lagen om försäkringsbolag (1062/1979), där det bestäms om försäkringsbolagets rätt att lämna ut uppgifter som omfattas av tystnadsplikten. De föreslagna ändringarna avses träda i kraft vid ingången av 2002.

Med stöd av 1 § lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997) gäller 18 kap. 6 b § lagen om försäkringsbolag arbetspensionsförsäkringsbolagen. Enligt gällande 18 kap. 6 b § 1 mom. 3 punkten lagen om försäkringsbolag har ett försäkringsbolag rätt att för skötsel av ersättningsärenden, ingående av försäkringsavtal och skötsel av andra uppgifter som är nödvändiga vid bedrivande av försäkringsrörelse lämna ut uppgifter som omfattas av tystnadsplikten bl.a. till en försäkrings- eller pensionsanstalt som hör till samma koncern eller samma ekonomiska sammanslutning som försäkringsbolaget. Rätten att lämna ut uppgifter gäller dock inte uppgifter som avser hälsotillstånd. Uppgifter i anslutning till verkställigheten av det lagstadgade arbetspensionsskyddet får dock enligt denna punkt lämnas ut endast för skötsel av uppgifter som avses i arbetspensionslagarna.

I den regeringsproposition som nämns ovan föreslås att det i 18 kap. 6 b § 1 mom. 3 punkten lagen om försäkringsbolag införs en bestämmelse om rätten att lämna ut uppgifter till en försäkringsholdingsammanslutning. Samtidigt föreslås en ändring av omnämmandet om att rätten att lämna ut uppgifter inte gäller uppgifter som avser hälsotillstånd. Rätten att lämna ut uppgifter gäller inte utlämnandet av känsliga uppgifter enligt 11 §

personuppgiftslagen (523/1999). Det föreslås att den begränsning enligt vilken uppgifter i anslutning till verkställigheten av det lagstadgade pensionsskyddet med stöd av det nämnda lagrummet endast får lämnas ut för skötseln av uppgifter enligt arbetspensionslagarna helt och hållet slopas.

Dessutom föreslås att en ny 10 punkt införs i 18 kap. 6 b § 1 mom. lagen om försäkringsbolag samt ett nytt 2 mom. I den föreslagna 10 punkten ges försäkringsbolaget rätt att för kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållandet, marknadsföring samt för konglomeratets riskhantering lämna ut uppgifter som omfattas av tystnadsplikten till ett företag som hör till samma koncern som försäkringsbolaget eller till samma finans- och försäkringskonglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Rätten att lämna ut uppgifter gäller dock inte utlämnandet av känsliga uppgifter enligt 11 § personuppgiftslagen.

I det nya 2 mom. som föreslagits ges försäkringsbolaget rätt att till ett sådant företag som hör till samma ekonomiska sammanslutning som försäkringsbolaget lämna ut uppgifter i kundregistret vilka behövs för marknadsföring samt kundbetjäning och annan skötsel av kundförhållandet. Även i denna punkt föreslås en begränsning så att rätten att lämna ut uppgifter emellertid inte gäller utlämnandet av känsliga uppgifter enligt 11 § personuppgiftslagen.

I 18 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och 18 kap. 6 § lagen om försäkringsbolag finns bestämmelser om tystnadsplikt som gäller arbetspensionsförsäkringsbolag. I arbetspensionsförsäkringsbolagen iakttas dessutom personuppgiftslagen, som trädde i kraft den 1 december 1999, och till den del offentlig makt används i arbetet iakttas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), som trädde i kraft den 1 december 1999. Uppgifter som skall vara sekretessbelagda enligt 18 § 2

mom. lagen om pension för arbetstagare är de uppgifter som vid fullgörandet av uppgifterna enligt lagen om pension för arbetstagare erhållits om en persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd. I 18 kap. 6 § lagen om försäkringsbolag föreskrivs att de uppgifter som den som i egenskap av anställd hos ett försäkringsbolag eller som vid utförande av någon uppgift på uppdrag av försäkringsbolaget erhållits om en kunds eller någon annans ekonomiska ställning, hälsotillstånd eller något som berör andra personliga förhållanden skall vara sekretessbelagda.

Arbetspensionsförsäkringsbolagen kan verka i samma företagsgrupp eller i samarbete med andra försäkringsbolag t.ex. så att gruppen har ett gemensamt namn och erbjuder sina kunder heltäckande tjänster. Försäkringsgrupperna fastställs i 14 b kap. lagen om försäkringsbolag. Dessutom kan arbetspensionsförsäkringsbolaget höra till en sådan ekonomisk sammanslutning som nämns i det nya 2 mom. som föreslagits i 18 kap. 6 § lagen om försäkringsbolag. Enligt nämnda regeringsproposition medtas inte arbetspensionsbolagen i det finans- och försäkringskonglomerat som avses i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat. Således kan på arbetspensionsförsäkringsbolagen inte tillämpas 18 kap. 6 b § 1 mom. 10 punkten lagen om försäkringsbolag, där det föreskrivs om utlämnandet av uppgifter till ett företag som hör till samma koncern som försäkringsbolaget eller till ett finans- och försäkringskonglomerat enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat.

Så som ovan konstaterats föreslås att de begränsningar som inskränker utlämnandet av uppgifter i anslutning till verkställigheten av arbetspensionskyddet slopas i lagen om försäkringsbolag från och med ingången av 2002. Med avvikelse från de övriga försäkringsbolagen utövar arbetspensionsbolagen lagstadgad socialförsäkringsverksamhet och de använder vid utförandet av denna uppgift offentlig makt. Kunderna består förutom av de arbetspensionsförsäkrade även av arbetsgivarna. Således bör om arbetspensionsförsäkringsbolagens rätt att lämna ut uppgifter till ett företag som hör till samma försäkringsgrupp eller samma ekonomiska sam-

manslutning föreskrivas särskilt i lagen om pension för arbetstagare, där de övriga bestämmelserna om utlämnande, erhållande och sekretessbeläggande av uppgifter finns.

2. Föreslagna ändringar

Med stöd av det som anförts ovan föreslås att det i lagen om pension för arbetstagare inför en ny 17 c §, där det föreskrivs om arbetspensionsförsäkringsbolagets och dess ombuds rätt att lämna ut uppgifter till ett företag som hör till samma försäkringsgrupp enligt 14 b kap. lagen om försäkringsbolag eller till samma ekonomiska sammanslutning enligt 18 kap. 6 b § 2 mom. lagen om försäkringsbolag. Utlämnandet av uppgifter som omfattas av tystnadsplikten i anslutning till verkställigheten av det lagstadgade arbetspensionssystemet till ett annat företag som hör till dessa grupper eller sammanslutningar begränsas i princip till de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna enligt lagen om pension för arbetstagare. För att kundbetjäningen skall underlättas i praktiken får dock även uppgifter som behövs för kundbetjäning, skötsel av kundförhållanden och annan kundhantering lämnas ut.

Enligt det föreslagna 17 c § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare kan arbetspensionsförsäkringsbolaget och dess ombud utan hinder av sekretessbestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare och lagen om försäkringsbolag till ett annat företag som hör till samma i 14 b kap. lagen om försäkringsbolag avsedda försäkringsgrupp eller till samma i 18 kap. 6 b § 2 mom. lagen om försäkringsbolag avsedda ekonomiska sammanslutning lämna ut sådana uppgifter som omfattas av tystnadsplikten och som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna enligt lagen om pension för arbetstagare. T.ex. i situationer där företag som hör till en bolagsgrupp för försäkringsbolag eller till en ekonomisk sammanslutning under ett gemensamt namn erbjuder sina kunder heltäckande tjänster kan således en arbetstagare som står i arbetsförhållande till ett annat företag inom företagsgruppen och som har tagit emot en arbetsansökan eller ansökan om folkpension i arbetspensionsförsäkringsbolagets register kontrol-

lera om den person som sökt pension varit försäkrad i ett arbetspensionsförsäkringsbolag som hör till företagsgruppen eller om personens arbetsförhållande i fråga har införts i registret över arbetsförhållanden. Eftersom rätten att lämna ut uppgifter begränsas till att gälla endast uppgifter som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna enligt lagen om pension för arbetstagare, kan en arbetstagare som tagit emot en ansökan om pension inte använda de uppgifter han fått när han tagit emot ansökan t.ex. vid marknadsföring eller försäljning av produkter eller banktjänster hos ett livförsäkringsbolag som hör till samma ekonomiska sammanslutning. Genom bestämmelsen kvarstår därmed också den gällande begränsningen, enligt vilken de uppgifter som inhämtats vid skötseln av ett lagstadgat arbetspensionsärende endast får lämnas ut för skötseln av uppgifter enligt arbetspensionslagarna.

Enligt det föreslagna 17 c § 2 mom. kan arbetspensionsförsäkringsbolaget till ett företag som hör till en företagsgrupp eller ekonomisk sammanslutning som nämnts ovan lämna ut uppgifter som behövs för kundbetjäningen, skötseln av kundförhållandet och den övriga kundhanteringen. Således hindrar inte bestämmelsen att företagsgruppen eller den ekonomiska sammanslutningen för ett gemensamt kundregister. Uppgifter som kan lämnas ut är arbetsgivarens eller företagarens namn, personbeteckning, företags- och organisationsnummer samt kundbeteckning, uppgifter som behövs för kontakter, uppgifter om företagets ägandeförhållanden och försäkringsarrangemang samt lönesumman samt sådana uppgifter i anslutning till kundhanteringen som jämföras med dessa uppgifter. Till uppgifterna om försäkringsarrangemang hör uppgifter om de lagstadgade tilläggspensionsförsäkringar som arbetsgivaren tecknat. Övriga uppgifter som jämföras med de uppgifter som nämns i paragrafen är bl.a. arbetsgivarens adress, hemort, språk samt förbud mot direkt marknadsföring. Däremot får inte uppgifter om arbetsgivarens eller företagarens ekonomiska ställning, lån, lånerättigheter eller t.ex. betalningsstörningar lämnas ut med stöd av den föreslagna paragrafen. Rätten att lämna ut uppgifter gäller inte uppgifter om enskilda försäkrade enligt

lagen om pension för arbetstagare, utan det handlar om uppgifter om dem som tecknar försäkring (arbetsgivare) enligt lagen om pension för arbetstagare.

Behandlingen av uppgifter om kunderna i en koncern eller ekonomisk sammanslutning är möjlig inom sammanslutningen med stöd av 8 § 1 mom. 5 punkten personuppgiftslagen. Det föreslagna 17 c § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare ger motsvarande informationsbehandlingsrätt åt de arbetspensionsförsäkringsbolag som hör till en sådan försäkringsgrupp som avses i 14 b kap. lagen om försäkringsbolag eller till en sådan ekonomisk sammanslutning som avses i 18 kap. 6 b § 2 mom. lagen om försäkringsbolag.

Den ovan föreslagna rätten att lämna ut uppgifter om dem som tecknar en försäkring enligt lagen om pension för arbetstagare innebär rätten att lämna ut uppgifter även när den som tecknar försäkringen är en företagare. Därför föreslås att det i 17 § 1 mom. lagen om pension för företagare (468/1969) införs en hänvisning till den föreslagna 17 c § lagen om pension för arbetstagare. Begränsningen i det föreslagna 1 mom. vad gäller utlämnandet av uppgifter enbart för uppgifter enligt arbetspensionslagarna gäller därmed även uppgifter enligt lagen om pension för företagare.

Vid social- och hälsovårdsministeriet pågår en revidering av bestämmelserna om utlämnande, erhållande och sekretessbeläggande av uppgifter i pensionssystemet inom de privata sektorerna, i statens pensionssystem och i det kommunala pensionssystemet så att de överensstämmer med bestämmelserna i personuppgiftslagen och offentlighetslagen. Det föreslås att de ändringar som nu föreslås i 17 c § lagen om pension för arbetstagare och 17 § 1 mom. lagen om pension för företagare görs separat i fråga om de övriga bestämmelserna om datasekretessen i arbetspensionssystemet, eftersom de ändringar i lagen om försäkringsbolag som beskrivits ovan redan behandlas av riksdagen. Därför är det skäl att sätta i kraft de föreslagna ändringarna i lagen om pension för arbetstagare och lagen om pension för företagare vid samma tidpunkt som ändringarna i lagen om försäkringsbolag.

3. Propositionens verkningar

Förslaget har inga statsekonomiska verkningar. Arbetspensionsförsäkringsbolagen och företag som hör till samma ekonomiska sammanslutning som ett sådant gör kostnadsbesparingar, eftersom de inte måste skaffa redan befintliga uppgifter på nytt.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteupdrag vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med pensionsskyddscentralen. I beredningen har även Finlands fackförbunds centralorganisation FFC, Industrins och arbetsgivarnas centralförbund, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC, Servicearbetsgivarna och Akava deltagit.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

En proposition med förslag till lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat och till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med dem har avlåtits till riksdagen den 5 oktober 2001. Den proposition

som nu avlåtits har samband med den och det avses bli behandlad i samband med den.

6. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid samma tidpunkt som de lagar som föreslås i propositionen med förslag till lag om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat och till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med dem. Genom att lagarna träder i kraft samtidigt förhindras att det uppstår ett sådant mellanrum där ingen bestämmelse om begränsning av utlämnandet av uppgifter i anslutning till verkställandet av arbetspensionsskyddet endast gäller för skötseln av uppgifter enligt arbetspensionslagarna.

Till den del lagen om pension för företagare innehåller hänvisningar till lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (375/2001), som stadfästs för genomförandet av principen om sista anstalt och som träder i kraft vid ingången av 2004, tillämpas hänvisningarna från ingången av 2004. Av denna anledning ändras 17 § lagen om pension för företagare även genom en tillfällig lag som gäller till utgången av 2003.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) en ny 17 c § som följer:

17 c §

Utan hinder av vad som föreskrivs i 18 § eller 18 kap. 6 § lagen om försäkringsbolag har arbetspensionsförsäkringsbolaget och dess ombud rätt att till ett annat företag som hör till samma i 14 b kap. lagen om försäkringsbolag avsedda försäkringsgrupp eller till samma i 18 kap. 6 b § 2 mom. lagen om försäkringsbolag avsedda ekonomiska sammanlutning lämna ut sådana uppgifter som omfattas av tystnadsplikten och som är nödvändiga för skötseln av uppgifterna enligt denna lag.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. kan arbetspensionsförsäkringsbolaget till ett annat

företag som avses i 1 mom. lämna ut de uppgifter som behövs för kundbetjäning, skötseln av kundförhållanden och annan kundhantering. Sådana uppgifter är arbetsgivarens eller företagarens namn, personbeteckning, företags- och organisationsnummer och kundbeteckning, uppgifter som behövs för kontakter, uppgifter om företagets ägandeförhållanden och försäkringsarrangemang och lönesumman samt sådana uppgifter i anslutning till kundhanteringen som jämföras med dessa uppgifter.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

2.

Lag**om temporär ändring av 17 § lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) 17 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 656/2000, som följer:

17 §
Om inte något annat följer av denna lag
gäller dessutom i tillämpliga delar 2 § 2
mom., 3 § 1 och 2 mom., 3 a, 4, 4 a–4 h och
4 j–4 n §, 5 § 1 mom., 2 mom. 1 punkten
samt 3, 4 och 6 mom., 5 a–5 c, 7 g, 7 h, 8, 8
a–8 g, 9, 9 a, 10 och 10 c §, 11 § 2 och 11
mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom.

samt 14, 16, 17, 17 a–17 c, 18, 19, 19 b–19
e, 20, 21, 21 a–21 e och 22 § lagen om pen-
sion för arbetstagare.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 och gäll-
er till och med den 31 december 2003.

*Bilaga
Parallelltexter*

2.

Lag

om temporär ändring av 17 § lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) 17 § 1 mom., sådant det lyder i lag 656/2000, som följer:

Gällande lydelse

17 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller dessutom i tillämpliga delar 2 § 2 mom., 3 § 1 och 2 mom., 3 a, 4, 4 a–4 h, 4 j–4 n §, 5 § 1 mom., 2 mom. 1 punkten, 3, 4 och 6 mom., 5 a–5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a–8 g, 9, 9 a, 10 och 10 c §, 11 § 2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom. samt 14, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19, 19 b–19 e, 20, 21, 21 a–21 e och 22 § lagen om pension för arbetstagare.

Föreslagen lydelse

17 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller dessutom i tillämpliga delar 2 § 2 mom., 3 § 1 och 2 mom., 3 a, 4, 4 a–4 h och 4 j–4 n §, 5 § 1 mom., 2 mom. 1 punkten samt 3, 4 och 6 mom., 5 a–5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a–8 g, 9, 9 a, 10 och 10 c §, 11 § 2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom. samt 14, 16, 17, 17 a–17 c, 18, 19, 19 b–19 e, 20, 21, 21 a–21 e och 22 § lagen om pension för arbetstagare.

*Denna lag träder i kraft den 20 och
gäller till och med den 31 december 2003.*

3.**Lag****om ändring av 17 § lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) 17 § 1 mom., sådant
det lyder i lag 378/2001, som följer:

Gällande lydelse

17 §

Om inte något annat följer av denna lag
gäller dessutom i tillämpliga delar 2 § 2
mom., 3 § 1 och 2 mom., 3 a, 4, 4 a–4 h
samt 4 j–4 n §, 5 § 1 mom., 2 mom. 1 punk-
ten samt 3, 4 och 6 mom., 5 a–5 c, 7 g, 7 h,
8, 8 a–8 g, 9, 9 a, 10 och 10 b–10 d §, 11 §
2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och
4 mom. samt 12 d, 14, 16, 17, 17 a, 17 b,
18, 19, 19 b–19 e, 20, 21, 21 a–21 e och 22
§ lagen om pension för arbetstagare.

Föreslagen lydelse

17 §

Om inte något annat följer av denna lag
gäller dessutom i tillämpliga delar 2 § 2
mom., 3 § 1 och 2 mom., 3 a, 4, 4 a–4 h och
4 j–4 n §, 5 § 1 mom., 2 mom. 1 punkten
samt 3, 4 och 6 mom., 5 a–5 c, 7 g, 7 h, 8,
8 a–8 g, 9, 9 a, 10 och 10 b–10 d §, 11 §
2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och
4 mom. samt 12 d, 14, 16, 17, *17 a–17 c*,
18, 19, 19 b–19 e, 20, 21, 21 a–21 e och
22 § lagen om pension för arbetstagare.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari
2004.*